

Tilburg University

Arbeidersoordeel over bedrijfsleiding (Aantekeningen)

de Quay, J.E.

Published in:
Maandschrift Economie

Publication date:
1937

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
de Quay, J. E. (1937). Arbeidersoordeel over bedrijfsleiding (Aantekeningen). *Maandschrift Economie*, 3(1), 35-37.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Arbeidersoordeel over bedrijfsleiding

Amerikanen werken gaarne met vragenlijsten. Men ziet dat bij hun marktonderzoekingen, waarbij zij het oordeel van het publiek t.a.v. een bepaald artikel willen peilen, men ziet het bij hun studies over „opvattingen en inzichten” van bevolkingsgroepen t.a.v. economische en sociale vraagstukken. Deze liefde voor vragenlijsten spruit voort uit hun algemeen vertrouwen in statistische methoden, alsook uit de openhartige instelling van de Amerikanen, die niet van nature achter elke vraag een sluwigheidje van den vragensteller zoeken en die dus naar waarheid hun antwoord neerschrijven.

Als men in Europa een stemming wil bestudeeren, gaat men bij enkelingen te rade om in een uitvoerig onderhoud het probleem van alle kanten te bezien en daaruit een indruk te vormen. De Amerikaan legt aan duizenden een vragenlijst voor en berekent het resultaat.

Aldus werd door R. B. Hersey, University of Pennsylvania, een interessante studie gepubliceerd in „Personnel Journal, September 1937”, onder den titel „Employees Rate Plant Policies”. Het doel van dit onderzoek was de instelling van de arbeiders te weten t.a.v. de door de bedrijfsleiding doorgevoerde maatregelen. De uitslag zou dus voor de bedrijfsleiding een richting kunnen wijzen voor verbeteringen in de toekomst. Veertien punten, betrekking hebbende op fabrieksbeleid, werden voorgelegd aan duizenden arbeiders uit verschillende bedrijfstakken en van verschillende leeftijden. Zij moesten uit deze veertien punten aangeven: de vier belangrijkste, de vier onbelangrijkste, de vier best verzorgde en de vier meest irriteerende.

Hieronder het resultaat:

	Belangrijkst	Bestverzorgd	On- belangrijkst	Meest irriterend
1. Kapitaal deelname door arbeiders	3 %	13 %	82 (1)	17
2. Zeggenschap in leiding	4	3	71 (2)	18
3. Rechtt. behandeling van klachten	51 (4)	25	6	30 (4)
4. Promotie kans	32	11	19	27
5. Regelmatig werkzaam	88 (1)	26	2	6
6. Medische en tandheelk. verzorging	1	22	36	43 (1)
7. Veiligheid	56 (3)	79 (1)	3	39 (2)
8. Loonshoogte	66 (2)	10	3	22
9. Arbeidsvoorwaarden	29	38 (2)	6	29
10. Werktijd	23	26	17	13
11. Aard van dienstdoend personeel	20	24	19	22
12. Loon berekeningsmethode	7	33 (3)	45 (3)	13
13. Verzekering en pensioen	23	28 (4)	18	35 (3)
14. Gelegenheid om initiatief te toonen	0	17	44 (4)	16

De tabel moge dienen om een indruk te geven van de bereikte resultaten. Men dient deze in het licht van de plaatselijke en tijdelijke omstandigheden te zien. Een nadere analyse van deze totaalcijfers verheldert het inzicht in de hier genoemde verschijnselen; het is niet de bedoeling hier verder op in te gaan, omdat deze gegevens voor de hier te lande bestaande verhoudingen weinig betekenis hebben.

Indien „regelmatig werk” als het „meest belangrijke” wordt beschouwd, dan houdt dit uiteraard verband met de heerschende werkloosheid; veiligheid, als „best carried out”, zal niet voor alle landen van de wereld gelden; als medische en tandheelkunde verzorging de arbeiders het meest irriteert, dan houdt zulks verband met de verzorgingsplicht door vaste bedrijfsdoktoren, terwijl de mensch in deze verzorging los wil staan van het bedrijf; als kapitaaldeelname het onbelangrijkst wordt geacht, dan spruit dit wellicht voort uit de onmogelijkheid tot deelname. Amerika en Nederland zijn niet gelijk.

Doel van deze aantekening is dan ook alleen om de aandacht te richten op deze onderzoekingsmethoden, welke hier te lande weinig bekend, en vrijwel ongebruikt

is. Een deskundig geleid vraag-onderzoek kan m.i. ook hier te lande leiden tot een juist inzicht in de bestaande sociaal-economische verhoudingen; het kan tevens leiden tot maatregelen, die hierin verbetering brengen.

Ook hier zullen bij het beoordeelen van de resultaten de sociale liefde en rechtvaardigheid voorop moeten staan. Indien b.v. de verzekeringsplicht irriterend op de arbeiders werkt, dan vindt dit zijn oorzaak in de verplichting om een deel van het loon in dezen vorm te sparen. Vooral de jongeren voelen dit als „most irritating”. Het zou niet rechtvaardig zijn om ter vermindering van deze „geprikkeldheid” de bedrijfsverzekeringen, die ook van het bedrijf extra kosten vorderen, op te heffen. De conclusie van het onderzoek zou moeten zijn om door een betere voorlichting ook de jongeren het groot belang van een ouderdoms- en ziekteverzekering te doen beseffen.

Als deze eenig juiste geestesgesteldheid bij het onderzoek bestaat, dan kan men m.i. ook een waarachtig antwoord verwachten op de gestelde vragen; alleen dan heeft natuurlijk een onderzoek volgens de vraagmethode eenige waarde. Men vraagt niet naar objectieve verschijnselen, doch naar een subjectief oordeel. Men ondervraagt weinig ontwikkelden en de vragen moeten dus eenvoudig zijn.

Indien echter de voorwaarden gunstig zijn, bezitten deze studies hun waarden en verdienen zij navolging.

Q.